

De nieuwe schepping en de oude wereld

Gemeente van Christus,

Wij hebben Kerst gevierd met de vraag: wat is Kerst nou eigenlijk waard? Wat is kerst waard als jaar in jaar uit blijkt dat er na 25 december niets veranderd is? Is het dan maar gewoon een gezellig feest met dito gevoelens, zolang het feest duurt? Zo hebben we het Kerstevangelie van Johannes gelezen. En we kregen twee antwoorden:

(1) Kerst stelt wel degelijk wat voor. De komst van Jezus betekende de komst van een nieuwe schepping. Dat de komst van Jezus een nieuwe schepping is, werd weliswaar pas duidelijk nadat bleek dat zijn dood niet het einde was, maar die eindconclusie werd dan ook Johannes' kerstboodschap. Wij vieren kerst aan het begin van het kerkelijk jaar, omdat we de verhalen ervan aan het begin van de Evangelieën vinden. Maar de boodschap van Kerst wordt pas aan het eind helemaal duidelijk, de boodschap van Kerst is geen andere dan die van Pasen: er is een radicaal nieuw begin. Daarom vertelt Johannes ons het verhaal van Jezus als een scheppingsverhaal. Er breekt een nieuwe schepping door!

(2) Het tweede antwoord was: die nieuwe schepping breekt door in Jezus, omdat in hem het Woord van God vlees en bloed wordt. Hij belichaamt zo radicaal Gods bedoelingen en Gods liefde voor deze wereld, dat hij zelfs Gods Zoon wordt genoemd. God woont onder ons – in Jezus! Maar in één adem vertelt Johannes ons erbij: wie in Jezus geloven, heeft God ook de macht gegeven om 'kinderen van God' te zijn. Met andere woorden: die nieuwe schepping wordt niet alleen zichtbaar in Jezus, maar ook in ons. Tenminste – en dat was de kritische vraag die het toch weer opleverde – als we daar ruimte aan willen geven. De vraag: 'waarom verandert er niets in de wereld na Kerst?' bleek een vraag aan onszelf: 'willen wij de plekken zijn waar het zichtbaar wordt?'

Misschien heeft u wel gedacht: toch weer een moeilijke boodschap. Evangelie betekent toch blijde boodschap? – kunnen we nou nooit eens alleen maar een vrolijke boodschap horen? Het antwoord is: Nee, het evangelie is niet een vrolijke boodschap! De vertaling van het woord evangelie 'eu-angelion' is niet blijde boodschap, maar goede boodschap! Wie het evangelie wil versmallen tot: 'geloof maar dat Jezus je zonden heeft gedragen en alles is klaar' maakt er

misschien wel een vrolijke oneliner van, maar doet geen recht aan het Evangelie zelf. Laat ik het verschil uitleggen met een verhaaltje.

Stel, je bent geboren in een land dat bezet is door een Wrede Overheerser. Dat is al zo lang geleden gebeurd, dat eigenlijk niemand meer weet wanneer precies. Bovendien weet niemand meer hoe het is om te leven in een vrij land. De mensen zijn eraan gewend geraakt. Ach, zeggen ze, het is een kwestie van geven en nemen. Als je een beetje doet wat de Wrede Overheerser zegt dan heb je er niet zoveel last van. Intussen kun je het in je eigen huis redelijk gezellig maken. Dat er ooit een eind zal komen aan de Overheersing geloven ze niet – het is immers nooit anders geweest! En ach, eigenlijk valt het allemaal ook wel mee.

In dat land zijn er ook mensen die geloven dat er ergens anders een Vrij Land is. Ze geloven, net als de meesten, niet dat hun eigen land ooit nog bevrijd zal worden, maar ze geloven wel dat ze ooit kunnen vluchten naar dat andere, Vrije Land. Er zijn kleine groepjes die daar bijeenkomsten over houden en elkaar vertellen hoe je kunt vluchten. Het is een ondergrondse beweging. Sommigen van die ondergrondse beweging willen ook anderen wel vertellen van de mogelijkheid om te vluchten. En als ze het moeilijk hebben vertellen ze elkaar verhalen over hoe heerlijk het zal zijn in dat andere Land – later, als ze eindelijk gevlucht zijn! Ze hebben er zelfs liederen over geschreven. Dat de Wrede Overheerser het land helemaal kapot maakt vinden ze wel heel verdrietig, maar ze doen er niets aan – hun toekomst ligt immers in dat andere, Vrije Land!

Stel je voor dat je leeft in dit land. Je hoort bij de mensen die zich er allemaal al lang bij hebben neergelegd of je hoort bij de mensen die geloven in de mogelijkheid van een vlucht. Plotseling is er nieuws! Je hoort dat de Rechtmatige Koning van het land er nog altijd is. Sterker nog, dat hij is teruggekeerd naar zijn land en nu al binnen de grenzen van het land is. En je hoort dat deze Koning de Wrede Overheerser zal overwinnen en het land zal herstellen en herbouwen. Wat een ongelooflijke gedachte! Wat een ongelooflijk nieuws

Dat is toch goed nieuws? Wis en waarachtig, of dat goed nieuws is! Het is nieuws dat je hele perspectief op het leven in het land van de Wrede Overheerser verandert. Maar gemakkelijk nieuws is het niet. Want als dit echt waar is, dan is het niet meer mogelijk om het op een akkoordje te gooien met de Heerser – dat is immers nu verzet tegen de Rechtmatige Koning. En als je werkelijk gelooft dat de Rechtmatige Koning zijn eigen land zal gaan bevrijden, kun je ook niet meer bezig zijn met je vluchtplannen. Vluchten is nu niets minder dan verraad.

Het is nieuws dat je laat zien wat je te doen staat: je zult het nog even moeten uithouden in je land, zolang de Overheerser er nog heerst. Je zult je misschien willen aansluiten bij het ondergrondse bevrijdingsleger, dat hier en daar al kleine

enclaves van het land bevrijdt. Je zult bovendien nu zuinig zijn op het land en alles wat door de Wrede Overheerser is vernietigd willen herstellen. Dat heeft nu immers weer zin, omdat je gelooft dat de Koning zelf het hele land weer zal opeisen en zal willen herstellen. Je toekomst hebt weer toekomst en die toekomst ligt in je eigen Land!

Dit nieuws, kortom, dit nieuws van de terugkeer van de Koning maakt je tot een verzetstrijder, een vrijheidstrijder, een partizaan! En één ding is duidelijk: de Wrede Overheerser zal je dat niet in dank afnemen. En ook de mensen die het liefst rustig doorleven, zullen je vervelend gaan vinden. Zelfs de vluchters zul je tegen je vinden – hun vluchtplannetje wordt nu ontmaskerd als verraad!

Het is maar een beeld, maar ik denk dat we met dit beeld een aantal dingen uit het Nieuwe Testament beter gaan begrijpen. De boodschap van Kerst is dat de Rechtmatige Koning van de wereld ‘bij ons is komen wonen’. En de boodschap van Pasen is dat deze Rechtmatige Koning werkelijk in staat is de Wrede Overheerser (die ook wel ‘Dood’ heet) te verslaan.

Daarmee komt onze wereld er inderdaad anders uit te zien. Het is kennelijk niet de bedoeling dat we vroeg of laat vluchten naar een ander Land. Dat is wel wat veel christenen denken: de Hemel als het andere land, ‘een land van louter licht’. Daar zou onze toekomst liggen. Maar het eindvisioen van de bijbel is niet dat een groepje vluchtelingen naar de Hemel wordt gesmokkeld, maar dat een Nieuw Jeruzalem (dat is: ‘de stad van God’) neerdaalt op de aarde. Deze aarde zal vernieuwd worden! Het is God begonnen om *deze aarde!*

We hebben één van de mooiste gedeelte gelezen uit het Nieuwe Testament. Romeinen 8 is het slotakkoord van de hoofdstukken daarvoor. Het zijn geen gemakkelijke hoofdstukken. De beelden die Paulus gebruikt komen vanuit een diepe omgang met het Oude Testament en zijn zonder die kennis ook nauwelijks te begrijpen. Het gaat over de wet van God die de zonde zichtbaar maakt. Zonde is bij Paulus onze gebondenheid aan de Dood, onze onderworpenheid aan de Wrede Heerser. En het gaat in deze hoofdstukken over de Geest, over God die in ons woont en daarmee ons eigen leven tot een stukje bevrijd gebied maakt – Nieuwe Schepping, Koninkrijk van God, want dat zijn allemaal synoniemen!

Paulus maakt het beeld van ons verhaaltje over de Wrede Overheerser veel complexer, want de grens tussen bezet gebied en bevrijd gebied ligt niet langer ergens buiten ons, maar loopt dwars door ons heen. We mogen onszelf leren zien als nieuwe schepping, als bevrijd gebied, als een enclave van het Koninkrijk van God, maar we blijven tegelijk onderworpen aan die Wrede Heerser. Die spanning, dat gevecht dat niet alleen dwars door de wereld loopt, maar zelfs dwars door mij heen loopt, dat is het thema van Romeinen 7 en 8.

Toch zullen we met ons verhaal in gedachten, Romeinen 8 beter gaan begrijpen. De vraag is: hoe werkt dat, nieuwe schepping in een oude wereld? Paulus begint precies daar waar we bij Johannes eindigden: Wij mogen onszelf kinderen van God weten, omdat en voor zover we ruimte geven aan die nieuwe schepping.

16. De Geest zelf verzekert onze geest dat wij Gods kinderen zijn. 17 En nu we zijn kinderen zijn, zijn we ook zijn erfgenamen, erfgenamen van God. Samen met Christus zijn wij erfgenamen: wij moeten delen in zijn lijden om met hem te kunnen delen in Gods luister.

Paulus doet hetzelfde als Johannes: Wat van Jezus gezegd kan worden, kan van zijn navolgers gezegd worden. Zij erven met Jezus mee: hij een nieuwe schepping, dan ook zij een nieuwe schepping! Dat is ‘delen in Gods luister’. Maar ze delen ook in het lijden van Jezus, ze gaan dezelfde weg die Jezus moest gaan – ‘neem je kruis op en volg mij’. We ‘erven’ zagezegd ook het lijden. Wat betekent dat voor ons leven hier en nu, in een oude wereld? We lezen verder:

18 Ik ben ervan overtuigd dat het lijden van deze tijd in geen verhouding staat tot de luister die ons in de toekomst zal worden geopenbaard. 19 De schepping ziet er reikhalzend naar uit dat openbaar wordt wie Gods kinderen zijn. 20 Want de schepping is ten prooi aan zinloosheid, niet uit eigen wil, maar door hem die haar daaraan heeft onderworpen. Maar ze heeft hoop gekregen, 21 omdat ook de schepping zelf zal worden bevrijd uit de slavernij van de vergankelijkheid en zal delen in de vrijheid en luister die Gods kinderen geschonken wordt.

Hoort u dat? Hier vertelt Paulus ons het verhaal van het land dat onderworpen is door de Wrede Overheerser. Dat land is de hele schepping. Die schepping hoopt op bevrijding, lezen we: ‘Ze heeft hoop gekregen’. Maar waar ontleent nu die schepping, die onderworpen wereld haar hoop aan dat het ooit nog goed komt? Het antwoord van Paulus is verrassend: aan de Kinderen van God!

De schepping ontleent haar hoop aan de ‘kinderen van God’, aan hen die geloven dat de Koning is teruggekeerd en zijn land zal bevrijden. Aan hen die weten dat er bevrijding op komst is. ‘De hele wereld zal delen in de vrijheid die de Kinderen van God geschonken wordt’ zegt Paulus. Ze wacht en verlangt naar ‘het openbaar worden van de Kinderen van God’. Daar staat letterlijk: de onthulling van de kinderen van God. De schepping kreunt, verlangt en hoopt op het moment dat de kinderen van God uit hun schuilplaatsen kruipen, hun dekmantels afwerpen en zichtbaar worden.

Dat zijn opwindende woorden. Zou dat dan nu al kunnen? Kunnen we met vereende krachten nu al dat Koninkrijk van God oprichten en de Nieuwe

schepping laten komen? Kunnen we nu al afrekenen met de Wrede Overheerser? Nee, zegt Paulus, dat kan nog niet. Weet je nog: de grens loopt dwars door ons heen. Ook wijzelf moeten bevrijd worden! Lees maar:

*22 Wij weten dat de hele schepping nog altijd als in barensweeën zucht en lijdt.
23 En dat niet alleen, ook wijzelf, die als voorschot de Geest hebben ontvangen, ook wij zuchten in onszelf in afwachting van de openbaring dat we kinderen van God zijn, de verlossing van ons sterfelijk bestaan.*

Dus: ‘uithouden zolang het duurt’. Niet wij, maar de Rechtmatige Koning zal afrekenen met de Wrede Overheerser! Maar dat betekent niet dat we maar moeten wachten en niets doen! Mensen die geloven in de boodschap van Kerst, mensen dus die geloven dat een Nieuwe schepping is aangebroken, dat de Koning is teruggekeerd, zij zijn de tekenen van hoop voor de wereld. Zij zijn de voortekenen, zij zijn de enclaves van bevrijding, de partizanen van de hoop. In hen wordt zichtbaar wat de toekomst van de aarde is: Nieuwe schepping, Koninkrijk van God, Bevrijding!

Ik vat samen wat we hebben gezien:

1. Geloven is niet het voorbereiden van onze vlucht! Geloven is niet de vraag: hoe kom ik van de aarde in de hemel. Geloven is je aansluiten bij de partizanen van de Rechtmatige Koning, geloven is zoeken naar Koninkrijk van God – hier al, op deze gebonden en onderdrukte aarde.

2. Nieuwe schepping is begonnen. Dat is niet een soort algemene spirituele waarheid of een geestelijk inzicht. Dat is vlees en bloed, zichtbaar en breekbaar. De belofte van ‘nieuwe hemel en nieuwe aarde’ betekent niet de vernietiging van deze aarde. Dit is de plek die God gemaakt heeft – hier gaat het hem om. En daarom zal het ook ons hier om moeten gaan: deze aarde, dit leven, deze mensen. Het Woord is vlees en bloed geworden! Een levende hoop zijn betekent in dit geval zorg voor de aarde, zorg voor elkaar, zorg voor de ander. Hoe concreter hoe beter!

3. Zij die geloven dat een Nieuwe Schepping is begonnen zijn de kinderen van God. Zij zijn de plekken waar God al wonen kan, waar Nieuwe Schepping zichtbaar wordt.. En zo zijn zij de hoop voor de wereld. Ik zeg ‘zij’ – ik bedoel: ‘wij’. Dat is het goede nieuws dat wij mogen vertellen. Dat is de goede boodschap die wij mogen leven. Durven wij dat? Willen we dat? Doen we dat?

Amen.